

POËZIECENTRUM

DAGMARA Kraus

VERSOPOLIS

1981

DUITSLAND

Dagmara Kraus

NEDERLANDSE VERTALING Erik De Smedt
ENGELSE VERTALING Joshua D. Edwin / Helen White /
Padraig MacAoidh [Peter MacKay]

- 2** moed maar, maan
- 3** be brave, moon
- 4** nur mut, mond

- 6** doemerang
- 13** gloomerang
- 20** kummerang

- 28** *god wil altijd maar paneren*
- 29** *god always wants to coat everything*
- 29** *gott will immer alles panieren*

- 30** antilabe
- 31** antilabe
- 32** antilabe

- 34** triskelion
- 35** triskelion
- 36** triskele

moed maar, maan

(voor een kind)

*Ik begrijp niet hoe iemand gedichten
over de maan kan schrijven ...
Zbigniew Herbert*

bijna niksig : de maanspion, een dwerg
en vlek om middernacht; een parelspikkel,
zonondienstig, listig, luizig aangebracht

hemelsver; als knikker, ijssteen, looi je
glanzend over het grote rad - draadoog, wankel,
weeskind, op de stijve kraag van kale nacht

bimszand? blaarkop? heeft niet david je
zo hoog gekregen met zijn slinger, hemels
sierkoord, orion en zijn roem veracht?

heb het nachtfloers opgemeten, er een
flodder van genaaid; met de broche,
je halo, al het heelalstof bij elkaar gepakt -

och hoe jaloers de gamma-uilen ... en
de ontdane goliath, van wie jij treuzelster
de kop bekraast, is nu dubbel kwijt zijn kracht

be brave, moon

(for a child)

*I don't understand how people
can write poems about the moon...*

Zbigniew Herbert

pink pipsqueak: moonspy, dwarf
mark of midnight - fizzdapple, a sun -
disputing tricky dick, faintly lit and

distant. a clicker, ice-stone, you stray glossy
over the huge arc; loose eyelet, orphaned
on the starched collar of stark night

- drift-sand? blaze? didn't david work you,
with his sling, high into the heavens'
braid, and steal orion's fame?

i portioned out the nightcrêpe, made
myself a shift of it; with the brooch,
your halo, gathering the universe's fabric -

how the gamma-owls will envy... and
the broke goliath whose brow you chalk,
lodestar, now has twice no clout

nur mut, mond

(für ein kind)

*Ich verstehe nicht, wie man Gedichte
über den Mond schreiben kann ...*

Zbigniew Herbert

fast fipsig : der mondspion, das
zwergen mal der mitternacht; ein perlensprengel,
sonnezwistig, listig, lausig angefacht

weltab; ein klicker, eisstein, flohnst
du glarend übers große rad - fadenöse, lose,
waise, am gestärkten kragen kahler nacht

flugsand? blesse? hat nicht david dich da
hochgeschafft, mit der schleuder, himmels
tresse, orion um den ruhm gebracht ?

hab den nachtflor ausgemessen, mir einen
fummel draus gemacht; mit der brosche,
deinem halo, allen stoff des alls gerafft -

ach wie die gammaeulen neiden ... und
der verkrachte goliath, dem du trendelstern
die stirne kreidelst, hat jetzt doppelt keine macht

doemerang

krommer dan een pisang
vlam je langs de bergflank,
raas je weg
en kom je terug,
fluks en stil
als in krabbengang,
zo lang als mijn voet lang is,
kom je
almaar terug
maar laat je amper
vangen
en cirkelt en cirkelt zolang
tot je
in sologang,
van middellangs boomgang,
merelvangst, pauwenvangst,
van je luchtgang,
grens
-gang en dalflank
naar mij
terugkomt.
je draai
terug -
drang naar
de aanvang :
wel drang slechts
als 't doel gemist;
kom je steeds
terug.

al was het pyonyang,
je kwam
terug,
je kwam met yinyang,
doejong en oolonggeur,
omringd door linsangs
gedoopt in zeewier.
al was het kanaän,
je kwam
terug,
kwam diafaan
als kruidje-roer-me-niet,
geëscorteerd door tien
xystusvandalen
met courtisanes van khan,
door slakken uit milaan
van groen cellofaan.
misschien kwam je dan
als tobogan
naar mijn wigwam
met het elan van een baviaan
en als trucjesschoft,
als mezzo-hetman
met toekanrechterhand
- merluschkamanen
zouden je goed staan.
je kwam
terug als een mustang,
je kwam
in drafgang, heel frank,
zonder groet,
dwang, zet- of tongdwang,
maar met erg aardig
jubelgezang - geen kaptoom

terug, doemerang,
van de hoge flank
en van karen
terug.

alle doemerangsgrillen
(doemerangsgrollen),
doemeranggluurders, suf,
de cancanerende doemerangsnuiken;
al het doemkrombukken -
doemerangs rugkromming namelijk
is krommer

dan mijn neusflank krom is.

zo kwam je
met steeds krommere rug
terug, doemerang, naar mij,
krommer, verkommerd
en altijd veel erger
dan die laatste keer
toen je me zag.

- maar wie wierp je,
doemerang,
heel zeker mijn arm niet,
vast deze hand niet,
die was niet in staat
je zo te werpen dat je
terugkomt.

mag ik eens?
wierp ik namelijk,
dan kwam je nooit meer
terug,

dan schoot je regelrecht
op het doel af,
het slikgat van de schemering in
en verdween er voorgoed:

geen slikgat van doem bleef hier nog achter.

maar je raast
en priegeilt niet;
maar je zaait
en miegelt niet;
maar je graast
en wiegelt niet;
maar je maait
en knippert niet
eens.

maar je slaapt niet.

de doezelang kan de doemerang niets in de weg leggen.

- hoe bang is mijn vangdrang :

vang! vang! vang! vang! vang! vang!

hem, die langs de kim de hemel
belaagt,
nu eens klok,
in de windvang
van de cumulus cumulonimbus :
jij bent de verzuimgang,
de doemcoma van de gevleugelde schimmel.

zo lang cirkelt hij

en cirkelt hij al,
de doemerang.

uren-, dagen-, nachtenlang
cirkelt deze doemerang
om de kop
en in de kop rond
en komt altijd
weer terug.
zoefde rond,
om de doem
bij de ochtendwandeling
op te vangen,
uit te horen,
maar ving
niets
enzovoort
en vocht met de doem,
vocht met de doem,
de aandrang tot grafdoem,
doemerang aandrang,
tot zonsondergang
sinds maansopgang.

het doemerangeffect
verschilt dus
van elk ander :

hij kleurt golven
in het klerengrauw
van de klaagvrouwen;
hij sleurt wereld
door het blauwe bouwsel
van de spijttopanten;
hij blaft verweer

tegen het chałchał
van wie rammen vermijden;
hij wordt held uit wat pauw was. -
domkop
die denkt dat hij meandert :

want hij raast
en priegeilt niet.
want hij zaait
en miegelt niet.
want hij graast
en wiegelt niet.
want hij maait
en knippert niet
twee keer.

dit echter vooral :

hij slaapt niet.

(spinnerslied, op een melodie uit *mary poppins*)

doemdoemerang, doemdoemerang, boemclangoeroe,
de doemerang springt niet, heeft geen bloed en geen schoen;
doemdoemerang, doemdoemerang, boemclangoeroe,
de doemerang is keervlucht, snel zonder taboe;
doemdoemerang, doemdoemerang, boemclangoeroe,
voor doemerang blijft ieder woordenboek toe;
doemdoemerang, doemdoemerang, boemclangoeroe,
de doemerang zit neer bij de trekker ahoe.

tornada

gehavende gentianen;
wijd spreiden
onthoofde
vulkaanpelikanen
spugend de reuzische
vuursnabels.
je ligt naast me, wakker, doemerang
- de conclusie kon misschien zijn :
verdraaid, hoe goed we toch
in lepeltjeshouding in elkaar passen,
ik en mijn lief, de doemende satan.

gloomerang

and were it pyongyang,
 you'd come
back,
 you'd come with yin-yang,
dugong, and oolong-scent,
 surrounded by linsangs,
 christened in kelp.
were it canaan,
 you'd come
back,
 you'd come diaphanous
as pale touch-me-not,
 escorted by ten
 sanded vandals,
genghis khan's courtesans,
 their private scandals
bandaged in green cellophane.
 perhaps you'd come
 by toboggan
to my slack-walled wigwam,
 with baboon-elan
and legerdemain,
 as mezzo-hetman
 with a toucan-right-hand-man
—the astrakhan mane
 would suit you well.
 you'd come
back like a mustang,
 you'd come
trotting, completely frank
 without salute or stink,
sturm und drang or harangue,
 but with quite correct
oberek-step,

you'd come back
as bridle, from scamming
and summits. gloomerang,
welcome back.

all this gloomerang-caprice
(gloomerang, capiche?),
—oh gloomerang-gazer, book-nosed schnook—
the cancan-ing gloomerang-beats,
all the gloomcrookedstoop :
gloomerang's hunchback, hooked as a scythe,
will outhunch
my nosebump (plumb out of line).
then you would come,
with your ever-bent back,
back to me, gloomerang,
bent on return, vestigial,
and always much worse than
you were the last time you bent
your flat gaze back to mine.

but who threw you,
gloomerang,
not my arm, certainly,
not this hand, there's no doubt
it's in no condition
to throw you so that you'd
come bending back.

so may i, this time?
i'd toss you, somehow,
so that you'd never
come winding back:

you'd shoot target-wise,
to your target be tethered,
in its bull's-eye gulphole
you'd vanish forever,
your bull's-eye of gloom banished into the ether.

but you pester
and never relent;
but you bluster
and never recant;
but you rupture
and never repent;
but you hector
and never relax
even once.

into something resembling sleep.

the snoozerang cannot bring down the gloomerang.

- how wretched, my catch-stress, :

catch! catch! catch! catch! catch! catch!

you, that gashed heaven's latch,
once match-straight
in the windbreach
of cumulous cumulonimbus :
you are the mistake-hatch,
the gloom-coma of wingrash.

so long, you circle,
have circled already,
you, gloomerang-

hours-, days-, overnightslong
in gloomerang circles
over my head,
in my head, and around,
and always you come
back round again.

i went round
in the gloom
on a morning constitutional,
ambushed
and questioned,
collared,
but not—
and so then further on,
i grappled with gloom,
i wrestled with gloom,
with the gravegloomcrush
and the gloomerangboom
from sundown
until moonrise.

the gloomerang-effect
differs thusly
from all others :

it colors waves
in the dressgray
of mourners;
it tugs earth
through the blueweave
of weepies;
it teaches or barks
the cha cha
of crossed stars.

it sands corners away.
only a featherbrain
believes it meanders :

it doesn't relent
though it pesters.
it doesn't recant
though it blusters.
it doesn't repent
though it ruptures.
it doesn't relax
though it hectors
twice over.

this above all :

it does not sleep.

(spinningsong, to a melody from *mary poppins*)

boomgloomerang, boomgloomerang, boomboomcheroo,
gloom never skips, has no blood and no shoes,
boomgloomerang, boomgloomerang, boomboomcheright,
gloomerang knows only quickturningflight,
boomgloomerang, boomgloomerang, boomboomcheree,
gloomerang slips from your dictionary,
boomgloomerang, boomgloomerang, boomboomandbigger,
gloomerang lands on a pistol's hairtrigger.

tornada

battered gentians
scattered far
and beheaded
gargantuan
volcanic pelicans
spouting firebeaks.
you sprawl next to me. wake, gloomerang—
the facts were, perhaps, somewhat
demented. how cozily
we fit, spooning into each other,
me and my beau, the gloomerang-tempter.

kummerang

krummer als ein pisang,
pest du den hang lang,
gehst weg
und kehrst wieder,
flugs klanglos
wi' im krebsgang,
so lang wie mein fuß lang ist,
kommst du
immer wieder,
doch lässt dich kaum
einfangen
und kreist und kreist so lang,
bis du
alleingangs,
von mittenmang baumgangs,
merlenfang, pfaufang,
von deinem luftgang,
grenz
-gang und talhang
zu mir
zurückkommst.
dein drall
zurück -
drang nach
dem anfang :
zwar zwang nur,
wenns ziel verfehlt;
kommst immer
zurück.

und wäre es pjöngjang,
kämst du
zurück,
kämst du mit yinyang,
dugong und oolongduft,
umgeben von linsangs,
in seetang getauft.
wär's kanaan,
kämst du
zurück
kämst diaphan
als der rührmichnichtan,
eskortiert von zehn
xystusvandalen
mit khanskurtisanen,
von schneckenmilanen
aus grüncellophan.
vielleicht kämst dann
toboggans
zu meinem wigwam,
mit pavianelan
und als trickschuft
als mezzohetman
mit tukanuntertanen
- die merluschkamähne
stünde dir gut.
kämst
zurück wie ein mustang,
kämst
trabgangs, ganz frank
ohne gruß,
zwang, zug- oder zungzwang,
doch mit recht artigem
jubelgesang - kein kappzaum

zurück, kummerang,
von gimpelfang
und von kulmen
zurück.

alle kummerangsnücken
(kummerangsnucken),
kummerangsgucker, dumpf,
die cancanierenden kummerangstücken;
all das kummerkrummbücken -
kummerangs rückenkrümmung nämlich
ist krümmer,
als mein nasenhang krumm ist.
so kämst du
mit stets krümmerem rücken
zurück, kummerang, zu mir,
krümmer, verkümmert
und immer viel schlimmer
als noch beim letzten mal,
da du mich sahst.

- doch wer warf dich,
kummerang,
ganz sicher mein arm nicht,
bestimmt diese hand nicht,
ie vermochte es nicht,
dich so zu werfen, dass du
zurückkommst.

darf ich mal ?
würf ich nämlich,
kämst du nie mehr
zurück,

aufs ziel zu,
schössest zielhaft
ins schluckloch des schummers,
und verschwändest für immer darin :

kein schluckloch des kummers bliebe hier mehr zurück.

aber du pest
und zimperst nicht;
aber du säst
und pimperst nicht;
aber du äst
und klimerst nicht;
aber du mähst
und wimperst nicht
einmal.

aber du schläfst nicht.

der schlummerang kann dem kummerang nichts anhaben.

- wie bang ist mein fangdrang :

fang ! fang ! fang ! fang ! fang ! fang !

ihn, der kimmlang den himmel
belangt,
mal seiger,
im windfang
des kumulus kumulonimbus :
du bist der versehgang,
das kummerkoma des flügelschimmels.

so lang kreist er

und kreist schon,
der kummerang,
stunden-, tage-, nächtelang
kreist dieser kummerang
um den kopf
und im kopf rum
und kommt immer

wieder zurück.

ging rum,
um den kummer
beim morgenspaziergang
abzufangen,
zu befragen,
 fing
aber nichts
undsoweiter
und rang mit dem kummer,
rang mit dem kummer,
dem grabskummerandrang,
kummerangsandrang,
bis sonnuntergang
seit mondaufgang.

der kummerangeffekt
unterscheidet sich also
von jedem andern :

er färbt wellen
in das kleidgrau
der klageweiber;
er zerrt welt
durch den blaubaum
der sageleider;
er wehrbellt

das chalchal
der widdermeider;
er fährt held aus dem pfau. -
pomuchel der kopf,
der glaubt, er mäandert :

denn er pest
und zimpert nicht.
denn er sät
und pimpert nicht.
denn er äst
und klimpert nicht.
denn er mäht
und wimpert nicht
zweimal.

dies jedoch vor allem :

er schläft nicht.

(spinnerlied, auf eine melodie aus *mary poppins*)

kummkummerang, kummkummerang, bumsklenguruh,
der kummerang hüpft nicht, hat kein blut, keinen schuh
kummkummerang, kummkummerang, bumsklenguruh,
der kummerang kennt nur den schnellwendeflug;
kummkummerang, kummkummerang, bumsklenguruh,
den kummerang nennt kein spezialwörterbuch;
kummkummerang, kummkummerang, bumsklenguruh,
der kummerang hockt am pistolenabzug.

tornada

enlaidiert enziane;
fern spreizen
 geköpfte
 vulkanpelikane
speiend die riesischen
feuersschnäbel.
du liegst neben mir, wach, kummerang
- die summa vielleicht etwa wäre :
 verrückt, wie gut wir doch
in löffelchenstellung ineinanderpassen,
ich und mein buhle, der kummersatan.

god wil altijd maar paneren

hij woelt in meel
en slijm van ei
en panade

hij fluit
en zingt erbij
en wat ontbreekt

dat wentelt en kruidt hij
nu met plantenzaden

god always wants to coat everything

he dips in flour
and egg
and crumbs

he whistles
and sings to himself
and whatever is missing

he just flips it and peppers it

gott will immer alles panieren

er wühlt in mehl
und eischleim
und panade

er pfeift
und singt dabei
und was hier fehlt

das wälzt und würzt er gerade

antilabe

volq if me spika ate lanku of gev
volq if me spika is ate bistu vilted
is ate vatu ad pfos
ate tralbu
me ia ferka
rig ade nomu
ate vortu re tenka an sinf
ate vortu re nu tenka an sinf
it esmipo en qanto

sprak ik alle talen op aarde
sprak ik zoals alle wilde dieren
als alle wateren van de afgrond
alle bloemzaden
dan zou ik de oorsprong
van de namen vergeten
alle woorden die een betekenis hebben
alle woorden die geen betekenis hebben
en gewoon zingen

antilabe

volq if me spika ate lanku of gev
volq if me spika is ate bistu vilted
is ate vatu ad pfos
ate tralbu
me ia ferka
rig ade nomu
ate vortu re tenka an sinf
ate vortu re nu tenka an sinf
it esmipo en qanto

if i spoke every language on earth
i'd speak like all the wild animals
like all the water of the abyss
all the flower seeds
i'd forget
the origin of names
all the words with a meaning
all the words with no meaning
and simply sing

antilabe

volq if me spika ate lanku of gev
volq if me spika is ate bistu vilted
is ate vatu ad pfos
ate tralbu
me ia ferka
rig ade nomu
ate vortu re tenka an sinf
ate vortu re nu tenka an sinf
it esmipo en qanto

spräche ich alle sprachen der erde
spräche ich wie alle wilden tiere
wie alle wasser des abgrunds
alle blumensamen
würde ich den ursprung
der namen vergessen
alle worte, die eine bedeutung haben
alle worte, die keine bedeutung haben
und einfach singen

triskelion

de groene boompython is verdwenen
hij weeft geen strop meer om het broed
het ruwe huidhemd heeft hij meegenomen
wat kon hij anders hebben nagelaten
hangt tulbandhoog in de boom van eden

de groene boompython is verdwenen
hij liet slechts wat kluiten aarde achter
op welke begraafplaats is hij bijgezet
heeft de hyena hem soms opgegeten
die hier zo lui in de schaduw pit

de groene boompython is verdwenen
leeg blijft de traliekluis zonder licht
hoe blij zijn alle klauwen nagels poten
slechts de slangenplek in de zoo draagt rouw
heeft pythons jadekleur aangenomen

een groene vlekpython is verschenen
ik vluchtte voor apophis en re's schepen
rechtstreeks in rereks slangenbuik
achtervolg de snauwers in het omheind verblijf
zij leiden mij naar adams droom:

de moeë boompython was verdwenen

triskelion

the green tree-python's moved out
it weaves no noose round its clutch
it has taken with it the rough skinshirt
which is all it has to pass down
and turban-hangs high in a heaventre tree

the green tree-python's moved out
has left just a few clods of dirt
is he buried in some grave
was he eaten up by the hyena
that naps lazy today in the shade

the green tree-python's moved out
its lattice cell's empty and dark
how happy the claws talons nails
in the zoo just one house mourns
decked in the snake's cast-off jade

a green room-python's moved in
i fled from apep and re's boats
straight into rerek's snakegut
and chasing snarlthings in their hutch
i fall into adam's dream:

the tired tree-python's moved out

triskele

der grüne baumpython ist ausgezogen
es webt sich keine schlinge ums gelege
das rauhe hauthemd hat er mitgenommen
er hatte sonst nichts zu vererben
und hängt jetzt turban hoch im edenbaum

der grüne baumpython ist ausgezogen
er hinterließ nur ein paar klumpen erde
auf welchem friedhof ist er beigesetzt
hat die hyäne ihn gefressen
die heut so faul im schatten pennt

der grüne baumpython ist ausgezogen
leer bleibt die gitterklause ohne licht
wie froh sind alle klauen krallen pfoten
allein sein raum im zoo trägt trauer
hat pythons jade angenommen

ein grüner raumpython ist eingezogen
ich floh apophis und res kähne
direkt in rereks schlangenbauch
verfolge faucher durchs gehege
sie führen mich in adams traum:

der müde baumpython war ausgezogen

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© original poems: Dagmara Kraus

© translations into Dutch: Erik De Smedt

© translations into English: Joshua Daniel Edwin (p. 3, 13),

Helen White (p. 29, 31), Pàdraig MacAoidh [Peter MacKay] (p.35)

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from Poëziecentrum vzw, Vrijdagmarkt 36, 9000 Ghent, Belgium.

Graphic design & print: Karakters, Gent

D/2018/3962/14

ISBN 978-90-5655-067-7

www.poeziecentrum.be

www.versopolis.com

VERSOPOLIS

With the support of the
Creative Europe Programme
of the European Union

Dagmara Kraus (1981, Polen)
studeerde Vergelijkende
Literatuurwetenschap, Kunst-
geschiedenis en Creatief
Schrijven. Ze schrijft poëzie en
vertaalt teksten uit het Pools.
Kraus publiceerde vier dicht-
bundels: *kummerang* (Berlijn,
kookbooks, 2012), *kleine gram-
maturgie* (Solothurn, Urs
Engeler / roughbooks, 2013),
*das vogelmot schlich mit
geknickter schnute* (Berlijn,
kookbooks, 2015) en *wehbuch*
(Berlin/Schupfart, roughbooks,
2016), en twee bundels met
vertalingen van het werk van
de Poolse dichter Miron Biatos-
zewski: *Wir Seesterne. Gedichte*
(Leipzig, Reinecke & Voß, 2016)
en *Das geheime Tagebuch*
(Berlijn, Edition.fotoTAPETA, 2014).
Dagmara Kraus woont in Berlijn.

Dagmara Kraus (1981, Poland)
studied Comparative Literature,
Art History and Creative Writing.
She writes poetry and trans-
lates texts from Polish. Kraus
has published four poetry
volumes: *kummerang* (Berlin,
kookbooks, Berlin, 2012), *kleine
grammaturgie* (Solothurn, Urs
Engeler / roughbooks, 2013),
*das vogelmot schlich mit
geknickter schnute* (Berlin,
kookbooks, 2015), *wehbuch*
(Berlin/Schupfart, roughbooks,
2016) and two volumes with
translations of poetry by the
Polish poet Miron Biatoszewski:
Wir Seesterne. Gedichte
(Leipzig, Reinecke & Voß, 2016)
en *Das geheime Tagebuch*
(Berlin, Edition.fotoTAPETA, 2014).
Dagmara Kraus lives in Berlin.

Dagmara Kraus (1981, Polen, woonachtig in Duitsland) is een van de dichters die werden geselecteerd voor Versopolis, een project dat de Europese uitwisseling van veelbelovend dichttalent wil bevorderen. Versopolis is een samenwerkingsverband van 14 poëziefestivals en literaire organisaties uit verschillende landen van de EU. Versopolis promoot de fysieke uitwisseling van veelbelovend dichttalent op Europese poëziefestivals en bouwt een digitaal platform uit waar het brede publiek kan kennismaken met de geselecteerde dichters en de deelnemende partnerorganisaties.

Versopolis bestaat sinds december 2013 en promoot dit jaar intussen 170 Europese auteurs en hun poëzie onder het motto 'where poetry lives'.

De Vlaamse partner van Versopolis is Poëziecentrum dat in samenwerking met Felix Poetry Festival vier dichters uit de Versopolis poule op het jaarlijkse festival voorstelt.

Dagmara Kraus (1981, Poland, living in Germany) is one of the promising poets selected for Versopolis, a project that aims to promote the exchange of poetic talent in Europe. Versopolis is a collaborative venture of 14 poetry festivals and literary organisations from various EU countries. Versopolis promotes the physical exchange of poetic talent at European poetry festivals and is developing a digital platform where the public at large can get acquainted with the poets selected and the participating partner organisations.

Versopolis was founded in December 2013 and has since been promoting 170 European authors and their poetry under the motto 'where poetry lives'.

The Flemish partner of Versopolis is Poëziecentrum which, in collaboration with the Felix Poetry Festival, will be presenting four poets from the Versopolis group at the annual festival.

VERSOPOLIS

where
poetry
lives